

dimarts, 30 de juny de 2026

El Seminari permanent "A propósito de Clío" tanca la seua primera edició tot recordant Maria José Vilalta

La Societat Científica CEHVAL i el Departament d'Economia General de la Universitat de Cadis clouen el cicle amb una sessió dedicada a la catedràtica d'Història Moderna de la Universitat de Lleida

El Seminari Permanent *A propósito de Clío* ha tancat la seva primera edició amb una sessió en record de Maria José Vilalta i Escobar, catedràtica d'Història Moderna de la Universitat de Lleida, traspasada fa un any. L'activitat, celebrada sota el títol *Entre el campo y la ciudad. Continuidades socioeconómicas*, ha estat dedicada al seu article «*Ciudades rurales*» en la *España Moderna. El protagonismo de las continuidades*.

El seminari, dirigit per Raúl Ruiz Álvarez i Margarita M. Birriel Salcedo, està organitzat per la Societat Científica Centre d'Estudis Històrics de la Vall de Lecrín i l'Alpujarra (CEHVAL) i el Departament d'Economia General de la Universitat de Cadis. La iniciativa compta amb la col·laboració dels Projectes del Pla Estatal, la Xarxa d'Història del Treball i l'Escola d'Estudis Àrabs (CSIC).

La sessió ha tingut una dimensió especialment emotiva. Maria José Vilalta va ser recordada com a companya, amiga i investigadora amb qui diversos participants van compartir trajectòria acadèmica i equip de recerca. El seu germà, Fernando Vilalta, va participar també en el debat i va cloure la trobada amb unes sentides paraules de record.

Durant la sessió s'ha subratllat l'amplitud de la seva trajectòria, marcada per l'estudi de la història social, la població, la família, el treball, la ciutat i el territori. Les seves recerques sobre Balaguer i Lleida van ser fonamentals per comprendre la Catalunya interior en època moderna. Entre els seus treballs destaquen *Balaguer a la Catalunya moderna: creixement econòmic i estabilitat social (segles XVII i XVIII)*, publicat juntament amb Ricardo García Cárcel; *Població, família i treball a la Lleida del segle XVI*, *Los artesanos de Lleida en el siglo XVI*, *La societat de Lleida a l'època moderna*, y *El mercat de Balaguer a l'època moderna (segles XVI-XVIII)*.

La seva obra es va obrir també a altres camps de la història social, com la mobilitat entre Aragó i Catalunya, la ciutadania, l'administració de poblacions a l'Amèrica Llatina, la viduïtat i les formes de vida familiar. En els darrers anys va prestar una atenció especial a la història de les dones. Va ser investigadora del projecte TRAMA, *Los trabajos de las mujeres en la Edad Moderna*, on va publicar, juntament amb Paula Álvarez Magrí, un balanç historiogràfic sobre els treballs de les dones a Catalunya.

El debat acadèmic s'ha centrat en una qüestió clau de l'article: què era una ciutat a l'Espanya Moderna. A partir del text de Vilalta, la sessió ha permès revisar els criteris habituals de definició de l'urbà i ha abordat la distinció entre ciutats rurals i ciutats ruralitzades. Les primeres s'han interpretat com a espais urbans sostinguts sobre una base agrària estable; les segones, com a resultat de crisis, pèrdua de funcions i replegament cap al camp.

Aquesta distinció ha permès qüestionar la identificació automàtica d'allò rural amb l'endarreriment i d'allò urbà amb el canvi. El text de Vilalta ha servit també per pensar la ciutat com un mecanisme de continuïtat, capaç de concentrar i institucionalitzar relacions socials agràries. La sessió ha abordat, a més, el treball, l'artesanat, l'economia de proximitat i els límits d'alguns models historiogràfics per interpretar el canvi social.

Amb aquesta trobada es tanca una primera edició concebuda com a espai de lectura pausada, debat col·lectiu i reflexió històrica. Al llarg de tres sessions, *A propósito de Clío* ha abordat problemes vinculats a la llarga durada, les estructures territorials, les pràctiques socials i els espais intermedis: la muntanya en Braudel, els habís com a encreuament entre religió, economia i organització social, i les ciutats rurals en Vilalta.

El balanç d'aquesta primera edició ha estat positiu, tant per la participació activa dels assistents com per la consolidació d'un format basat en la lectura prèvia, la discussió col·lectiva i l'intercanvi acadèmic. La cloenda ha subratllat la vigència de l'obra de Maria José Vilalta i la seva contribució a l'estudi de les continuïtats socials, les escales locals i els processos de canvi i permanència en les societats de l'Edat Moderna.

Text: CEHVAL (*Centro de Estudios Históricos del Valle de Lecrín y la Alpujarra*)